

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Střední průmyslová škola strojnická Olomouc, tř.17. listopadu 49

**Výukový materiál zpracovaný v rámci projektu „Výuka moderně“
Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0205**

Šablona: III/2 Dějepis

Sada: 2

Číslo materiálu v sadě: 19

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

Název: Klasicismus

Jméno autora: Mgr. Vladislava Heglasová

Předmět: Dějepis

Jazyk: Čeština

Klíčová slova: klasicismus, empír, klasicistní stavby a umění

Cílová skupina: žák 1. ročníku

Stupeň a typ vzdělání: střední odborné

Očekávaný výstup: Žák dokáže definovat pojem klasicismus ve spojení s osvícenstvím, charakterizuje klasicistický sloh na příkladech konkrétních staveb. Uvede hlavní témata v umění a významné osobnosti období klasicismu.

Metodický list/anotace

Prostřednictvím motivační prezentace se žák seznámí s fakty, které mu pomůžou charakterizovat klasicismus a určit typické znaky klasicistického slohu na příkladech konkrétních staveb, vymežit hlavní témata malířství a sochařství a náměty literatury, popř. jmenovat významné představitele klasicismu v umění, literatuře a hudbě. Je využito mezipředmětových vztahů s předmětem Český jazyk, kultura a umění.

Datum vytvoření: 1.3. 2013

KLASICISMUS

KLASICISMUS

- umělecký směr, který vyhovoval duchu nové doby – **osvícenství a racionalismu** (x živelnému baroku)
- vznikl ve **Francii v 17. stol.** za vlády **Ludvíka XIV.** (odtud se šířil do ostatní Evropy)
- inspirace v antice a renesanci
- typická - **střízlivost, jasnost, harmonie, řád**
- název je odvozen z lat. – „**classicus**“ (prvotřídní)

Kostel La Madeleine v Paříži

Obrázek č. 1

ARCHITEKTURA

- v arch. se klasicismus používá v **17. - 19. století**
- pravidelnost, symetrie, geometrie
- rovné linie, trojúhelníkové štíty a antické sloupy
- střídá výzdoba, elegance, mohutnost
- francouzské parky s altány, vodotrysky, aleje (keře a stromy sestříhané do pravidelných tvarů)
- ve Francii za Napoleona I. - styl **empírový** (varianta klasicismu)

Úkol:

Jak byl označován „empír“ jako
varianta klasicismu u nás?

Řešení:

Empír jako varianta klasicismu je u nás nazýván „neoklasicismus“.

Květná zahrada Kroměříž

Obrázek č. 2

Napoleonův pokoj ve Versailles

(Velký Trianon)

Obrázek č. 3

KLASICISTNÍ STAVBY

- **paláce a veřejné budovy**
(např. pařížský Louvre, Stavovské divadlo v Praze)
- **města** (Terezín, Petrohrad)
- mnoho josefínských **kostelů**
(např. kostel sv. Kříže v Praze Na Příkopě)
- **kasárny, první továrny, činžovní domy**

Od druhé poloviny 19. století se v neoklasicismu staví

- **obytné čtvrti velkých měst** (velká část Paříže, Vídně, Budapešti, v Praze Smíchov, Vinohrady, Karlín, Žižkov, centrum Brna a většiny českých měst)
- **školy, radnice, soudní a jiné veřejné budovy**
(Národní divadlo v Praze)

Stavovské divadlo

Praha

Obrázek č. 4

Kostel sv. Kříže Na Příkopě

Praha

Obrázek č. 5

Měšťanské domy v Brně

Obrázek č. 6

MALÍŘSTVÍ A SOCHAŘSTVÍ

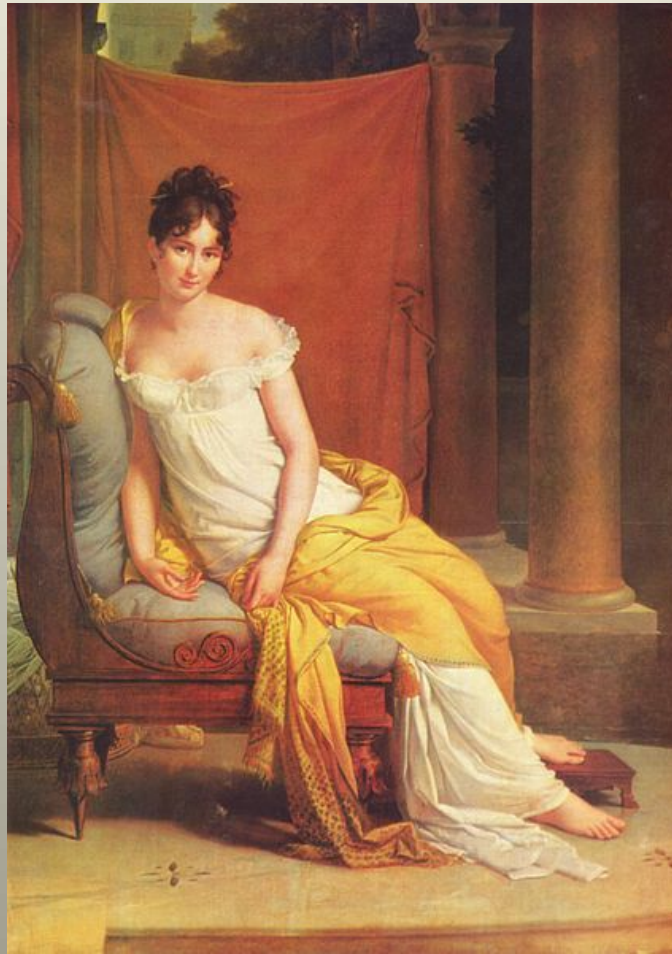
- v první fázi - **témata z klasického starověku**
(N. Poussin, Cl. Lorrain)
- od francouzské revoluce - i **vážná a hrdinská témata ze současnosti**
(J.- L. David, D. Ingres)
- v sochařství - **oblíba bílého mramoru**, dokonale propracované **busty a pomníky**
(Jean-Antoine Houdon)

Madam Recamier

portrét od Françoise Gérarda

Obrázek č. 7

LITERATURA KLASICISMU

- **epická poezie a dramatická tvorba**
(divadlo Comédie-Française)
- **literární salony** – předčítání literárních děl a diskuze o literatuře
- **literární akademie** – dbaly na jazyk uměleckých děl a preciznost jejich formy

Úkol:

Jaké náměty zpracovávala
literatura klasicismu?

Řešení:

dva proudy literatury:

- **vysoká** – eposy, ódy, hymny, tragédie, zpracovávaly vznešená témata, líčily urozené hrdiny (náměty většinou z antiky)
- **nízká** – komedie, bajka, satira (zobrazovaly život měšťanstva i venkovanů, často pojaty komicky)

Divadlo Comédie-Française

Paříž

Obrázek č. 8

Úkol:

Znáš některé představitele klasické literatury?

LITERATURA KLASICISMU

Autoři

- **Molière**
- **Pierre Corneille**
- **Jean Racine**
- **Jean de la Fontaine**
- **Carlo Goldoni**
- **Johann Wolfgang Goethe**

Molière

portrét od Nicolase Mignarda

Obrázek č. 9

HUDBA

- klasická hudba - vyvážená a melodická
- klasické formy - sonáta, koncert, symfonie
- klasicismus v hudbě – často spojován s Vídní, kde působili:

❖ **Joseph Haydn**

❖ **Wolfgang Amadeus Mozart**

❖ **Ludwig van Beethoven**

Ludwig van Beethoven

portrét od J.K. Stielera

Obrázek č. 10

Ludwig van Beethoven,
když skládal
Missa solemis

Úkol:

Můžeš jmenovat nějakého českého
hudebního skladatele období
klasicismu?

Řešení:

- Josef Mysliveček
- Jan Křtitel Vaňhal
- František Xaver Dušek

Odkazy:

Použité zdroje: internet

Dostupné pod licencí GNU Free Documentation License na www:

Obrázek č.1

JEBULON. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 1.3.2013]. Dostupný na WWW:
< http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Madeleine_Paris.jpg >

Obrázek č. 2

MARZPER. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 1.3.2013]. Dostupný na WWW:
<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Kromeriz_Kvetna_zahrada_vyhled_z_promenady.JPG >

Obrázek č. 3

MARZPER. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 1.3.2013]. Dostupný na WWW:
<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Versailles_Grand_Trianon_Napoleon%27s_Chamber.jpg >

Obrázek č. 4

BRUNSWYK. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 1.3.2013]. Dostupný na WWW:
< http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Prag_Staendetheater_2.jpg >

Obrázek č. 5

ŠJŮ. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 1.3.2013]. Dostupný na WWW:

<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Na_p%C5%99%C3%ADkop%C4%9B,_kostel_svat%C3%A9ho_K%C5%99%C3%AD%C5%BEE_a_budka_Premiant_City_Tour.jpg >

Obrázek č. 6

PACKA. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 1.3.2013]. Dostupný na WWW:

< http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Brno,_%C4%8C%C3%A1pkova_str.jpg >

Obrázek č. 7

GÉRARD, Francois. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 1.3.2013]. Dostupný na WWW:

<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Fran%C3%A7ois_Pascal_Simon_G%C3%A9rard_003.jpg>

Obrázek č. 8

CALTON. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 1.3.2013]. Dostupný na WWW:

< <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Com%C3%A9die-Fran%C3%A7aise.jpg> >

Obrázek č. 9

MIGNARD, Nicolase. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 1.3.2013]. Dostupný na WWW:

< [http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Moli%C3%A8re_-_Nicolas_Mignard_\(1658\).jpg](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Moli%C3%A8re_-_Nicolas_Mignard_(1658).jpg) >

Obrázek č. 10

STIELER, Joseph Karl. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 1.3.2013]. Dostupný na WWW:

< <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Beethoven.jpg> >